

# ΦΑΚΕΛΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ

(Π.Δ. 305/96, άρθρο 3)

ΕΡΓΟ: ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ ( 1 ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΚΑΙ 4 ΔΗΜΟΤΙΚΑ)

ΘΕΣΗ ΔΗΜΟΣ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΕΣ : ΔΗΜΟΣ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

| Ονοματεπώνυμο  | Διεύθυνση | Ημερομηνία κτήσεως | Τμήμα του έργου όπου υπάρχει ιδιοκτησία |
|----------------|-----------|--------------------|-----------------------------------------|
| ΔΗΜΟΣ ΖΩΓΡΑΦΟΥ |           |                    |                                         |
|                |           |                    |                                         |
|                |           |                    |                                         |
|                |           |                    |                                         |
|                |           |                    |                                         |
|                |           |                    |                                         |
|                |           |                    |                                         |
|                |           |                    |                                         |

ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ ΦΑΥ : ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΗΜΟΥ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

## ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο Φάκελος Ασφαλείας Υγείας, (ΦΑΥ), σύμφωνα με τις διατάξεις του ΠΔ 305/96 πρέπει να περιέχει :

A. Το Μητρώο του έργου και συγκεκριμένα:

1. Τα Εγκεκριμένα Σχέδια
2. Την Εγκεκριμένη Τεχνική Περιγραφή

*Τα Σχέδια και η Τεχνική Περιγραφή συμπεριλαμβάνονται στην συνυποβαλλόμενη μελέτη. Τα στοιχεία και το περιεχόμενο των σχεδίων φαίνονται σε ειδικό κατάλογο που περιλαμβάνεται στον παρόντα Φ.Α.Υ.*

*Όταν περατωθεί η κατασκευή του έργου αντίγραφα από τα εγκεκριμένα, σχέδια και την εγκεκριμένη τεχνική περιγραφή, ενημερωμένα με τις αλλαγές που επήλθαν κατά την υλοποίηση του, πρέπει να ενσωματωθούν με μέριμνα του εργολήπτη, ή του υπεύθυνου ΣΑΥ/ΦΑΥ που έχει οριστεί από αυτόν, στον Φάκελο Ασφαλείας Υγείας. Θα πρέπει επίσης να προσδιορισθεί από τον Κύριο του Έργου χώρος, εντός, αν είναι δυνατόν, της κατασκευής, όπου θα διαφυλάσσονται το ΣΑΥ και ο ΦΑΥ.*

*Αν μεταγενέστερα απαιτηθεί και πραγματοποιηθεί οποιαδήποτε αλλαγή στο έργο ο Φάκελος θα πρέπει να ενημερώνεται από τον, κατά τον χρόνο της τροποποίησης, υπεύθυνο του ΦΑΥ..*

B. Οδηγίες και χρήσιμα στοιχεία που αφορούν την πρόληψη κινδύνων για την Ασφάλεια και την Υγεία των ατόμων κατά τη διάρκεια εργασιών που απαιτείται να γίνουν καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του έργου.

*Οι οδηγίες αυτές για την αποφυγή κινδύνων πρέπει, με μέριμνα του υπεύθυνου αναπροσαρμογής ΦΑΥ, να εμπλουτίζονται, οποτεδήποτε παρουσιάζονται νέα στοιχεία και θεωρείται απαραίτητη η καταγραφή τους.*

### **A1. ΙΣΧΥΟΝΤΑ ΣΧΕΔΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ**

Πριν από την ολοκλήρωση του έργου τα Σχέδια είναι ενσωματωμένα στην μελέτη. Τα Σχέδια πρέπει να είναι εντός του χώρου του εργοταξίου και προσιτά στον υπεύθυνο (εργολήπτη ή υπεύθυνο ΣΑΥ/ΦΑΥ, που έχει ορισθεί από τον εργολήπτη).

### **A2. ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΡΓΟΥ**

Η τεχνική περιγραφή παρουσιάζεται αρχικά στη μελέτη. Μετά την υλοποίηση του έργου αντίγραφο της να τοποθετηθεί, με μέριμνα του εργολήπτη εντός του Φακέλου Ασφαλείας Υγείας και να παραδοθεί στο άτομο που θα αναλάβει ως υπεύθυνος ενημέρωσης/αναπροσαρμογής ΦΑΥ.

Αν στη διάρκεια ζωής του έργου απαιτηθεί τροποποίηση της κατασκευής και κατά συνέπεια και της τεχνικής περιγραφής πρέπει η αλλαγή να ενσωματώνεται στον Φάκελο Ασφαλείας Υγείας από τον υπεύθυνο ενημέρωσης/αναπροσαρμογής ΦΑΥ κατά τον χρόνο αυτής.

### **A3. ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ**

Επισημαίνεται ότι σε περίπτωση οποιασδήποτε μετατροπής της μελέτης πρέπει απαραίτητα να εξετάζεται και η επίδραση της μετατροπής αυτής σε άλλα τμήματα της μελέτης ή άλλες μελέτες του έργου (π.χ. Μία μετατροπή της αρχιτεκτονικής μελέτης είναι δυνατόν να έχει επιπτώσεις και σε άλλες μελέτες όπως η μελέτη Η/Μ εγκαταστάσεων ή η μελέτη παθητικής πυροπροστασίας κλπ.) και, με ευθύνη του εργολήπτη, αυτές να αναπροσαρμόζονται.

Διευκρινίζεται ότι όλα τα νέα στοιχεία που αφορούν το κτίριο (επισκευές, ημερομηνίες ελέγχου, συντήρηση, τροποποιήσεις, νέες μελέτες, εγκρίσεις, κλπ) πρέπει να τοποθετούνται μέσα στον παρόντα ΦΑΥ.

## **B. ΜΕΡΙΜΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ**

### **1. Γενικά**

Για την πρόληψη και την αποφυγή κινδύνων για την ασφάλεια και την υγεία των ατόμων που έρχονται σ'επαφή με το έργο, μετά την κατασκευή και την παραλαβή του έργου και καθ'όλη την διάρκεια της ζωής του έργου, απαιτείται ιδιαίτερη τεχνική μέριμνα.

Αν και οι εργασίες και γενικότερα οι μέριμνες αυτές είναι περιορισμένης έκτασης σε σύγκριση με όσες απαιτούνται κατά την κατασκευή (βλ. ΣΑΥ) εν τούτοις οι κίνδυνοι που εμφανίζονται κατά την διάρκεια υλοποίησής τους δεν είναι αμελητέοι.

Η τεχνική αυτή μέριμνα για την πρόληψη των κινδύνων για την ασφάλεια και την υγεία όχι μόνο των εκτελούντων κάποια συγκεκριμένη εργασία αλλά και όλων των χρηστών του έργου περιοίκων ή διερχομένων προϋποθέτει τήρηση κανόνων, διατάξεων και διαδικασιών, που είναι υπό την ευθύνη του υπευθύνου του παρόντος Φ.Α.Υ.

Η τεχνική μέριμνα για την πρόληψη των κινδύνων για την ζωή, την ασφάλεια και την υγεία όλων των ατόμων που σχετίζονται με το συγκεκριμένο έργο διακρίνεται για λόγους μεθόδου σε δύο μεγάλες κατηγορίες, που περιγράφονται κατωτέρω.

### **2. Η Τεχνική Μέριμνα για την Διατήρηση του Έργου σε Άριστη Κατάσταση.**

#### **2.1 Η Αναγκαιότητα και οι συνιστώσες της Τεχνικής Μέριμνας.**

Το υπόψη έργο θα πρέπει να τηρείται σε άριστη κατάσταση καθ'όλη την διάρκεια της ζωής και της χρήσης του, έτσι ώστε να μη δημιουργούνται κίνδυνοι για την ζωή, την ασφάλεια και την υγεία των ατόμων που χρησιμοποιούν το έργο, (ενοίκων, εργαζομένων, συναλλασσομένων, επισκεπτών κλπ.) και ακόμη των περιοίκων και των περαστικών.

Για την διατήρηση του έργου σε άριστη κατάσταση απαιτείται σοβαρή Τεχνική Μέριμνα η οποία περιλαμβάνει τα πιο κάτω γενικά καθήκοντα :

- α) Τεχνική Συντήρηση των κατασκευών που συνιστούν το έργο.
- β) Επιδιόρθωση-Επισκευή των ζημιών ή βλαβών που προξενούνται στο έργο ή σε τμήματα αυτού, από την χρήση, από την πάροδο του χρόνου και από φυσικά αίτια (καιρικά φαινόμενα, σεισμοί, διάφορες καταστροφές κλπ.)
- γ) Έλεγχος της ορθής και λελογισμένης χρήσης του έργου από τους χρήστες του καθώς και της ορθής και λελογισμένης χρήσης του έργου από οποιουσδήποτε τρίτους (π.χ. γείτονες, Υπηρεσίες κλπ.).
- δ) Εξασφάλιση της άριστης λειτουργίας των Συστημάτων που έχουν ενσωματωθεί στο έργο για την αποφυγή ατυχημάτων (π.χ. Παθητική Πυροπροστασία, Πυρόσβεση, Φωτισμός Ασφαλείας κλπ.)

## **2.2 Συνοπτική Ανάλυση των Καθηκόντων της Τεχνικής Μέριμνας**

### **2.2.1 Τεχνική Συντήρηση των Κατασκευών**

Η τεχνική Συντήρηση του έργου και των κατασκευών που συνιστούν αυτό, θα πρέπει να γίνεται προληπτικά, ώστε να προλαμβάνονται οι βλάβες ή ζημιές και η απαξίωση των υλικών και κατασκευών, που οφείλονται στην παρέλευση του χρόνου ή στην χρήση και έτσι να μη δημιουργούνται κίνδυνοι για τα άτομα, βλάβες σε γειτονικές ή εξαρτώμενες κατασκευές, να μη δημιουργούνται προβλήματα στην συνεχή και απρόσκοπτη λειτουργία του έργου και να μην απαξιώνεται το κτίριο λειτουργικά και αισθητικά.

Για την ορθολογιστική Τεχνική Συντήρηση του Έργου θα πρέπει να υφίσταται πρόγραμμα Προληπτικής Συντήρησης στο οποίο θα περιλαμβάνονται :

- Η συχνότητα της προληπτικής Συντήρησης εκάστου είδους κατασκευών π.χ. Υδραυλικών εγκαταστάσεων, κουφωμάτων, χρωματισμών κτλ. Η συχνότητα αυτή θα εξαρτάται από το είδος της κατασκευής.
- Η σειρά των εργασιών προληπτικής Συντήρησης που είναι αναγκαία για κάθε Τμήμα του έργου.
  - π.χ. 1<sup>η</sup> σειρά εργασιών Υδραυλικά – Αποχετεύσεις
  - 2<sup>η</sup> σειρά εργασιών Σιδηρουργικά – Ξυλουργικά
  - 3<sup>η</sup> σειρά εργασιών Ηλεκτρολογικά
  - 4<sup>η</sup> σειρά εργασιών κτλ.
- Ο αναγκαίος προϋπολογισμός για την Προληπτική Συντήρηση κάθε έτους.
- Κατά την υλοποίηση των εργασιών Προληπτικής Συντήρησης θα πρέπει να γίνεται και ο έλεγχος τυχόν υφιστάμενης αστοχίας υλικών και κατασκευών για την επιδιόρθωση ή αντικατάστασή τους.

### **2.2.2 Επιδιόρθωση –Επισκευή Ζημιών ή Βλαβών**

Η Προληπτική συντήρηση των υλικών και κατασκευών του έργου αναμένεται να μειώσει στο ελάχιστο την εργασία επιδιόρθωσης-επισκευής ζημιών ή βλαβών του έργου. Παρ'όλα αυτά είναι πολύ πιθανή η ανάγκη επεμβάσεων επισκευής ζημιών ή βλαβών υλικών, κατασκευών ή γενικά τμημάτων του έργου. Οι βλάβες αυτές μπορεί να οφείλονται σε διάφορες αιτίες, όπως είναι η κακή χρήση του έργου, οι βανδαλισμοί, οι φυσικές καταστροφές (π.χ. σεισμός, πυρκαϊά κ.α.), η αστοχία υλικού του εμπορίου κλπ. Θα πρέπει κατά συνέπεια να υπάρχει σύστημα ελέγχου και ενημέρωσης του υπευθύνου τεχνικής μέριμνας για τις τυχόν γενόμενες ζημιές ή βλάβες, καθώς και δυνατότητα άμεσης αυτοψίας από αρμόδιο τεχνικό, άμεσου προγραμματισμού της μεθόδου και των ενεργειών για την επιδιόρθωση ή την επισκευή και άμεσης υλοποίησης της επισκευής.

### 2.2.3 Έλεγχος της Ορθής και Λελογισμένης Χρήσης του Έργου

Έχει πολύ μεγάλη σημασία για την καλή κατάσταση του έργου και κατά συνέπεια για την εξασφάλιση της Ασφαλείας και της Υγείας των χρηστών κλπ. ατόμων, η ορθή και λελογισμένη χρήση του έργου, δηλαδή η χρήση του έργου σύμφωνα με τις προβλέψεις της λειτουργικής του χρήσης και τις Τεχνικές Προδιαγραφές και παραδοχές των υλικών και των επιμέρους κατασκευών που το αποτελούν. Θα πρέπει κατά συνέπεια στα καθήκοντα της Τεχνικής Μέριμνας του έργου να περιλαμβάνεται ο έλεγχος της λελογισμένης χρήσης του έργου από τους χρήστες του αλλά και η αντιμετώπιση του έργου από οποιουδήποτε τρίτους.

Στα καθήκοντα αυτά περιλαμβάνονται οι πιο κάτω αναφερόμενοι ενδεικτικά και όχι περιοριστικά έλεγχοι :

- Η ορθή χρήση των μηχανημάτων εξυπηρέτησης των χρηστών π.χ. Η ορθή και ασφαλής αντιμετώπιση της τυχόν υπέρβασης του ανωτάτου φορτίου ανελκυστήρων.
- Η προφύλαξη από διείσδυση οποιουδήποτε αναρμόδιου σε χώρους επικίνδυνους ή έχοντες σχέση με συστήματα λειτουργίας του κτιρίου. πχ. Κλειδωμένες θύρες, επιγραφές απαγόρευσης εισόδου κλπ. σε Αποθήκες ευφλέκτων, λεβητοστάσια κλπ.
- Η μη υπέρβαση του ανωτάτου φορτίου των διαφόρων κατασκευών και ιδίως του Φέροντα Οργανισμού του έργου, π.χ. υπερφόρτωση με μηχανήματα κλιματισμού των δωματίων ή υπερφόρτωση με γλάστρες των βεραντών ή μονωτικών στρώσεων.
- Η προφύλαξη από διέλευση ή στάθμευση αυτοκινήτων σε χώρους ή δάπεδα προορισμένα για ηπιότερη χρήση (π.χ. πεζών, πρασιές κλπ.)
- Η εξασφάλιση της ασφαλείας της χρήσης των διαφόρων χώρων του κτιρίου, π.χ.
  - Η εξασφάλιση της μόνιμης αντιστοιχισμένης των δαπέδων και ιδίως των κλιμάκων, κλιμακοστασίων, κεκλιμένων επιπέδων, οδών πεζοδρομίων κλπ.
  - Η ένδειξη με κατάλληλη σήμανση της ολισθηρότητας των δαπέδων σε περιπτώσεις προσωρινής ολισθηρότητας αυτών (κατά τις εργασίες καθαριότητάς των κλπ.)
  - Η εξασφάλιση της επάρκειας του αναγκαίου τεχνητού φωτισμού των χώρων σύμφωνα με την εγκεκριμένη μελέτη (με άμεση αντικατάσταση των καμένων λυχνιών κλπ.)
- Ο έλεγχος των ενεργειών ή εργασιών που εκτελούνται στην γειτονική περιοχή του έργου ή γενικότερα σε χώρους και δίκτυα, που μπορούν να επηρεάσουν το έργο και οι οποίες είναι δυνατόν να έχουν επιπτώσεις

στην ασφάλεια του έργου ή συστημάτων ενσωματωμένων στο έργο και έχουν επίπτωση στην ασφαλή λειτουργία του έργου π.χ.

- Εκσκαφές γειτονικών οικοπέδων που θέτουν ενδεχομένως προβλήματα αντιστήριξης, καθιζήσεων εδάφους, σκόνης ή καθαριότητας κλπ.
- Εργασίες κοινωφελών οργανισμών ή δημοσίων έργων που δυνατόν να θέσουν εκτός λειτουργίας ενεργειακά ή άλλα ζωτικά συστήματα του έργου. (ηλεκτρική ενέργεια, υδροδότηση, τηλεφωνικό δίκτυο, αποχετευτικό δίκτυο κλπ.)

Σε όλες τις σχετικές περιπτώσεις θα πρέπει ο υπεύθυνος Φ.Α.Υ. να ενημερώνεται έγκαιρα για το πρόβλημα και τις επιπτώσεις του, να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα προληπτικά για την αποφυγή περιπτώσεων που θα συνεπάγονται κινδύνους ασφαλείας και υγείας και να ενημερώνει έγκαιρα όλους τους σχετιζόμενους, χρήστες, τους υπεύθυνους προσωπικού του έργου για τις ενδεχόμενες λειτουργικές δυσχέρειες, κινδύνους, προφυλάξεις καθώς και τις μεθόδους και μέτρα αποφυγής των κινδύνων ασφαλείας και υγείας.

#### **2.2.4 Η εξασφάλιση των Συστημάτων Αποφυγής Ατυχημάτων**

Στο υπόψη έργο έχουν προβλεφθεί συστήματα, διατάξεις, κατασκευές και υλικά που εξασφαλίζουν την προφύλαξη των ατόμων (χρηστών, περιοίκων, περαστικών κλπ.) και του έργου από ατυχήματα και καταστροφές.

Ως τέτοια συστήματα αναφέρονται ενδεικτικά και όχι περιοριστικά τα πιο κάτω :

- Σύστημα διαφυγής των ατόμων σε περιπτώσεις πυρκαϊάς ή άλλης καταστροφής ή πανικού. Το σύστημα αυτό εξασφαλίζεται με τις προβλέψεις της μελέτης Παθητικής Πυροπροστασίας.
- Σύστημα απορροής ομβρίων για την αποφυγή πλημμύρων.
- Σύστημα πυρανίχνευσης
- Σύστημα Κεραυνικής προστασίας κλπ.

Είναι απαραίτητο να εξασφαλίζεται από τον υπεύθυνο Τεχνικής Μέριμνας και τον υπεύθυνο Φ.Α.Υ. του έργου η απρόσκοπτη και άμεση λειτουργία του οποιουδήποτε από τα προβλεφθέντα συστήματα του έργου σε οποιαδήποτε περίπτωση απαιτηθεί η χρήση του, ώστε να μην προκύψει κίνδυνος για την ασφάλεια και την Υγεία ατόμων ή για την ασφάλεια άλλων κατασκευών.

Για την καλύτερη κατανόηση της πιο πάνω απαίτησης του Φ.Α.Υ. δίδονται τα πιο κάτω παραδείγματα :

- Για την απρόσκοπτη λειτουργία του Συστήματος Παθητικής Πυροπροστασίας θα πρέπει να είναι εξασφαλισμένη :
  - Η ορθή λειτουργία των θυρών (πυροπροστασίας ή κοινών) με την απρόσκοπτη λειτουργία των μηχανισμών λειτουργίας τους, των συνδεδεμένων με αυτούς πυρανιχνευτών κλπ.
  - Η ανεμπόδιστη δίοδος του κοινού από διαδρόμους, κλιμακοστάσια κλπ.
  - Η τήρηση του μηδενικού θερμικού φορτίου των πυροπροστατευμένων οδεύσεων διαφυγής.
  - Η τήρηση του προβλεφθέντος από την εγκεκριμένη μελέτη μήκους των οδεύσεων διαφυγής.
  - Η λειτουργία των φωτεινών ενδείξεων των κατευθύνσεων διαφυγής.
  - Η εξασφάλιση της αντιολισθηρότητας των κλιμακοστασίων κλπ.
- Για την αποφυγή πλημμύρων θα πρέπει να εξασφαλίζονται :
  - Η τήρηση σε άριστη κατάσταση του δικτύου αποχέτευσης. Για τον σκοπό αυτό απαιτείται ο τακτικός έλεγχος λειτουργίας του συνολικού συστήματος (σιφώνια απορροής, είδη υγιεινής, υδραυλικοί υποδοχής, φρεάτια, σωληνώσεις κλπ.)
  - Η τήρηση σε άριστη κατάσταση του δικτύου αποχέτευσης ομβρίων. Για τον σκοπό αυτό απαιτείται τόσο ο έλεγχος λειτουργίας του συνολικού συστήματος, όσο και ο έλεγχος της καθαριότητας (π.χ. από φύλλα) των σιφωνίων απορροής (δωμάτων, καναλιών, εξωστών κλπ.) όσο και των τελικών αποδεκτών.

Ακόμη για την απρόσκοπτη λειτουργία των συστημάτων αποφυγής ατυχημάτων θα πρέπει ο υπεύθυνος Φ.Α.Υ. να μεριμνά ώστε να εξασφαλίζονται :

- α) Η πληροφόρηση των χρηστών του έργου για τους τρόπους αντίδρασής τους σε κάθε περίπτωση ατυχήματος ή καταστροφής π.χ. περίπτωση πανικού, πυρκαϊάς. Η πληροφόρηση αυτή θα πρέπει να εξασφαλίζεται με κατάλληλη και πάντοτε σύμφωνη με τις υφιστάμενες διατάξεις σήμανση, ανάρτηση οδηγιών σε κατάλληλα σημεία κλπ.
- β) Η δοκιμασία των συστημάτων και μεθόδων αντίδρασης των χρηστών του έργου σε κάθε περίπτωση.  
 π.χ. Η δοκιμή της λειτουργίας των συστημάτων πυρανίχνευσης, πυρόσβεσης κατά τακτικά χρονικά διαστήματα.  
 Η δοκιμή της εκκένωσης του έργου (κτιρίου) σε περίπτωση πυρκαϊάς ή πανιού. Ιδιαίτερα συνιστάται η πραγματική δοκιμή της περίπτωσης αυτής



σε έργα (κτίρια) που προϋποθέτουν παραμονή ατόμων με κινητικές δυσχέρειες όπως Νοσοκομεία, Γηροκομεία κλπ.

π.χ.

- Η δοκιμή της λειτουργίας εφεδρικού συστήματος ηλεκτρικής τροφοδότησης, όπως φωτισμός ασφαλείας, έναρξη λειτουργίας ηλεκτροπαραγωγού ζεύγους σε περίπτωση διακοπής της ηλεκτρικής ενέργειας κλπ.

Η δοκιμασία των συστημάτων αυτών θα πρέπει να γίνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα, σύμφωνα με τον προγραμματισμό που θα εκπονηθεί από τον υπεύθυνο του Φ.Α.Υ. και σύμφωνα με ειδικό επιχειρησιακό σχέδιο δράσης που θα καταρτισθεί από τον ίδιο και θα εγκριθεί από τον κύριο του έργου κατά περίπτωση.

### **3. Η Τεχνική Μέριμνα για Μελλοντικές Μετατροπές του Έργου**

Είναι πιθανό κατά την διάρκεια ζωής και λειτουργίας του έργου να υπάρξει ανάγκη Μετατροπής, συνολικής ή τμηματικής, αυτού. Οι μετατροπές αυτές μπορεί να είναι λειτουργικές αλλαγές, οικοδομικές αλλαγές, αλλαγές Η/Μ εγκαταστάσεων, ή άλλες και να συνεπάγονται αναδιαρρυθμίσεις, προσθήκες ή αλλαγές λειτουργικής χρήσης ή τακτικής λειτουργίας.

Σε περίπτωση που οι αλλαγές είναι σημαντικές και κατά συνέπεια απαιτηθούν, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, ειδικές μελέτες, εγκρίσεις μελετών, άδειες υλοποίησης από τις αρμόδιες αρχές, επίβλεψη υλοποίησης κλπ. είναι βέβαιο, εφόσον επιβάλλεται από τον Νόμο, ότι θα πρέπει να ξαναμελετηθούν και τα αντίστοιχα Σ.Α.Υ. – Φ.Α.Υ.

Εφιστάται όμως η προσοχή των υπευθύνων του Φ.Α.Υ. για τυχόν μικρές μετατροπές που δεν απαιτούν μελέτες ή άλλες διαδικασίες εγκρίσεων, θεωρήσεων, αδειών κλπ. σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Στις περιπτώσεις αυτές οι μετατροπές υλοποιούνται με φροντίδα του Κυρίου του έργου ή άλλου προσώπου νομικού ή φυσικού καθοριζομένου απ'αυτόν και είναι δυνατόν να υλοποιηθούν με τέτοιο τρόπο ώστε να θίγουν τις παραδοχές ή τις Τεχνικές Προδιαγραφές των υφισταμένων κατασκευών και υλικών και έτσι να δημιουργούνται κίνδυνοι για την υγεία και την ασφάλεια ατόμων ή για την ασφάλεια άλλων κατασκευών.

Στις περιπτώσεις αυτές θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα εξής :

- Να ενημερώνεται η Συνολική Μελέτη του έργου που αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του παρόντος Φ.Α.Υ., καθώς και κάθε επί μέρους μελέτη που ανήκει στην Συνολική μελέτη του έργου.
- Να εξασφαλίζεται ότι οι μετατροπές του έργου δεν έρχονται σε αντίθεση με τις προβλέψεις ασφαλείας του έργου π.χ. με τις Τεχνικές

Προδιαγραφές, και τα όρια των υφισταμένων κατασκευών κλπ. Ιδιαίτερα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι μελέτες Παθητικής Πυροπροστασίας, Πυρόσβεσης, Πυρανίχνευσης κλπ.

- Να προβλέπονται οι τυχόν επιπτώσεις των Μετατροπών σε άλλες μελέτες ή άλλα Τμήματα του έργου π.χ. μετατροπή της αρχιτεκτονικής μελέτης είναι δυνατόν να έχει επιπτώσεις σε άλλες μελέτες όπως η μελέτη Η/Μ Εγκαταστάσεων ή η μελέτη Παθητικής Πυροπροστασίας.

#### **4. Το Αρμόδιο Προσωπικό**

Η Τεχνική Μέριμνα για την Διατήρηση του έργου σε άριστη κατάσταση καθώς και η Τεχνική Μέριμνα για τις μετατροπές που θα κριθούν αναγκαίες κατά την διάρκεια της ζωής ενός έργου αποτελούν ουσιαστικές συνιστώσες της Φροντίδας για την Ζωή, την Ασφάλεια και την Υγεία των ατόμων (χρηστών, περιοίκων, περαστικών) που έχουν σχέση άμεση ή έμμεση με το έργο. Γι αυτό το οριζόμενο από τον Κύριο του Έργου ως άτομο υπεύθυνο για τον παρόντα Φ.Α.Υ. θα πρέπει να έχει άμεση σχέση και υπευθυνότητα για τις εργασίες, τις ενέργειες και τις προβλέψεις που είναι το αντικείμενο αυτής της Τεχνικής Μέριμνας.

Το προσωπικό που θα ορίζεται για την υλοποίηση όλων αυτών των εργασιών, ενεργειών κλπ. της Τεχνικής αυτής Μέριμνας θα πρέπει να έχει τα απαραίτητα από τις κείμενες διατάξεις προσόντα, καθώς και την απαιτούμενη εξειδίκευση και ικανότητα.

Τα υλικά, τα μηχανήματα και γενικά τα μέσα που θα θέτει ο Κύριος του έργου στην διάθεση του προσωπικού αυτού θα είναι τα βέλτιστα για την εκτέλεση των απαιτητών εργασιών σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και τις εγκεκριμένες προδιαγραφές, και την αποδοχή του υπευθύνου του Φ.Α.Υ., ώστε να εξασφαλίζονται όλες οι προϋποθέσεις ασφάλειας και υγείας των ατόμων, σύμφωνα με τον παρόντα Φ.Α.Υ.

## **5. ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ**

### **5.1 Γενικές Οδηγίες**

Κατά τις εργασίες που πρέπει να εκτελούνται για την καλή λειτουργία και συντήρηση του έργου καθώς και για τις τυχόν μετατροπές των έργων κατά την διάρκεια της ζωής τους εμφανίζονται κίνδυνοι. Οι κίνδυνοι αυτοί παρουσιάζονται κυρίως όταν :

1. Κατά την εργασία δεν λαμβάνονται υπόψη ή απαιτείται επέμβαση στις Η/Μ εγκαταστάσεις και τις κεντρικές παροχές των δικτύων ευκολιών.
2. Απαιτείται εργασία σε υψηλά σημεία ή σημεία επικίνδυνα για πτώση (στέγες, εξωτερικές όψεις οικοδομήματος, φωταγωγούς, κλπ.).
3. Απαιτείται εργασία σε σημεία όπου υπάρχει κίνδυνος ασφυξίας και έκθεσης των εργαζομένων σε αναθυμιάσεις.
4. Απαιτείται εργασία σε περιβάλλον που ευνοεί την πρόκληση ηλεκτροπληξίας, έκρηξης, πυρκαγιάς.

Για την ασφάλεια και υγεία όχι μόνον των εκτελούντων την εργασία, αλλά και όσων διέρχονται ή ευρίσκονται κοντά στο χώρο εκτέλεσης της, πρέπει να τηρούνται με μέριμνα του υπευθύνου διατήρησης του ΦΑΥ οι κανόνες που αναφέρονται, για την αποφυγή των αντιστοίχων κινδύνων στο Σχέδιο Ασφαλείας Υγείας.

### **5.2 Ειδικές Οδηγίες**

Επιπλέον των προαναφερομένων πρέπει να λαμβάνεται ειδική μέριμνα στις εξής περιπτώσεις :

#### **5.2.1 Ασφαλής Διατήρηση της Στατικής ικανότητας του Κτιρίου**

##### **5.2.1.1 Σκωρίαση σιδηρού οπλισμού σε κατασκευές οπλισμένου σκυροδέματος.**

Η σκωρίαση του σιδηρού οπλισμού, δυνατόν να προέρχεται είτε από καταστροφή επικάλυψης του σκυροδέματος, είτε από εισροή υγρασίας ή όμβριων υδάτων λόγω βλάβης δικτύων Η/Μ εγκαταστάσεων (αποχετεύσεων, ύδρευσης, πυρόσβεσης κλπ) ή από ρωγμή του σκυροδέματος που έρχεται σε επαφή με περιοχή εκτεθειμένη στο νερό ή και λόγω πιθανής καταστροφής υγρομονωτικών στρωμάτων. Απαιτείται άμεση επιδιόρθωση της βλάβης. Έλεγχος της τυχόν προκύψασας ζημίας του σιδηρού οπλισμού και επισκευή αυτού, σύμφωνα με τις οδηγίες εξειδικευμένου επιστήμονα. π.χ. επισκευή της κατεστραμμένης επικάλυψης του σιδηρού οπλισμού με κατάλληλα υλικά ή επισκευή των κατεστραμμένων υγρομονωτικών στρωμάτων κλπ.

#### **5.2.1.2 Μηχανική καταπόνηση προερχόμενη από πρόσκρουση βαρέως αντικειμένου στον Φ.Ο.**

Απαιτείται άμεση επιδιόρθωση της βλάβης, έλεγχος της τυχόν ζημίας του σιδηρού οπλισμού και επισκευή αυτού σύμφωνα με τις οδηγίες εξειδικευμένου επιστήμονα π.χ. (επισκευή της κατεστραμμένης επικάλυψης με κατάλληλα υλικά κλπ.)

#### **5.2.1.3 Βλάβη κατά την εκτέλεση εργασιών εντός ή εκτός του κτιρίου**

Δεν επιτρέπεται η διάνοιξη οπών για βύσματα ή βίδες ή το κάρφωμα καρφιών με αεροπίστολα (π.χ. HILT), σε θέσεις όπου διέρχονται ράβδοι σιδηρού οπλισμού και ιδίως στις δοκούς και τα υποστυλώματα, (κάτω παρειά δοκών, γωνιές υποστυλωμάτων κ.α.). Σε προεντεταμένες δοκούς και πλάκες απαγορεύεται απολύτως η διάνοιξη οπών για οποιονδήποτε λόγο. Επιτρέπεται η διάνοιξη οπών μόνο στις κατακόρυφες παρειές των μη προεντεταμένων δοκών και σε απόσταση τουλάχιστον 10εκ. από τον πυθμένα.

Δεν επιτρέπεται επίσης η καταστροφή της επικάλυψης του σιδηρού οπλισμού και η ηλεκτροκόλληση στοιχείων επί του σιδηρού οπλισμού σε Φ.Ο. από οπλισμένο σκυρόδεμα.

### **5.3 Ασφάλεια κατά την εκτέλεση Οικοδομικών Κατασκευών**

#### **5.3.1 Εργασίες εντός του Κτιρίου**

##### **5.3.1.1 Τροποποιήσεις**

Πριν από την έναρξη των εργασιών απαιτείται η απομόνωση των δικτύων Η/Μ εγκαταστάσεων που βρίσκονται στην περιοχή των μετατροπών, π.χ. ηλεκτρικό ρεύμα, τυχόν υφιστάμενα δίκτυα αερίων, ύδρευση, αποχέτευση, κλπ. για την αποφυγή καταστροφής ή διαρροών.

Πρέπει να γνωστοποιηθεί η τροποποίηση στους χρήστες του κτιρίου, να τοποθετηθούν σήμανση και φράγματα, όπου απαιτούνται, ώστε να εμποδίζεται η πρόσβαση, όσων δεν έχουν εργασία, σε επικίνδυνα σημεία.

##### **5.3.1.2 Αναρτήσεις αντικειμένων (ερμάρια, πίνακες, διακοσμητικά στοιχεία κλπ.)**

Αν αναρτηθούν αντικείμενα σε τοιχώματα. Τα βάρη αυτών δεν πρέπει να υπερβαίνουν την φέρουσα ικανότητα του τοιχώματος, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις ή τις προδιαγραφές του προμηθευτή των υλικών, εφόσον πρόκειται περί τυποποιημένων κατασκευών (π.χ. τοιχώματα, από γυψοσανίδες ή άλλα συστήματα τοιχωμάτων).

Τα αντικείμενα αυτά πρέπει να αναρτώνται σταθερά ώστε να μην αποσπώνται από την επήρεια άλλων δυνάμεων (π.χ. ανεμοπίεσης, σεισμού).

Κατά την ανάρτηση από στοιχεία ανωφλίων, ζωνών ενίσχυσης τοιχωμάτων από σκυρόδεμα (σενάζ) κλπ. πρέπει να τηρούνται οι οδηγίες της παραγράφου 1.3.

#### **5.3.1.3 Τοποθέτηση βαρέων αντικειμένων επί υφισταμένων κατασκευών (δάπεδα, μονωτικές στρώσεις δωματίων, στηθαία κλπ.)**

Το βάρος αντικειμένων που τοποθετούνται επί κατασκευών δεν θα πρέπει να υπερβαίνει την φέρουσα ικανότητα αυτών, ώστε να μην υπάρξει θραύση, παραμόρφωση ή άλλη ζημία.

#### **5.3.2 Συντήρηση**

Για την πρόληψη βλαβών είναι αναγκαίος ο έλεγχος και η συντήρηση των κατασκευών όπως η λειτουργία κουφωμάτων, η επιπεδότητα δαπέδων, ο χρωματισμός επιφανειών, ώστε να βρίσκονται πάντοτε σε άριστη κατάσταση και να λειτουργούν όπως σχεδιάστηκαν. Σε περίπτωση διαπίστωσης, κατά τον έλεγχο, αλλοιώσεων που μπορεί να προκαλέσουν κινδύνους, ιδίως στα στοιχεία του Φ.Ο., απαιτείται άμεση επισκευή, από κατάλληλο συνεργείο. Κατά τις εργασίες, είτε επισκευαστικές, είτε συντήρησης, πρέπει να τηρούνται οι οδηγίες της παραγράφου 2.1.1

### **5.4 Χρήση Κτιρίου**

#### **5.4.1 Μελέτη Πυροπροστασίας**

Για να υπάρχει προστασία από πυρκαγιά πρέπει να είναι δυνατή η εφαρμογή της μελέτης πυροπροστασίας. Για το σκοπό αυτό είναι απαραίτητα τα πιο κάτω μέτρα :

##### **5.4.1.1 Η διατήρηση των προστατευμένων οδών διαφυγής (κλιμακοστασίων κλπ.)**

όπως προβλέπονται στη μελέτη, χωρίς τοποθέτηση στοιχείων που μπορεί να είναι εύφλεκτα (κουρτίνες, κάδρα, ξύλινα έπιπλα, πλαστικά στοιχεία κλπ) και χωρίς αλλαγή του εγκεκριμένου μήκους των. Να μη μειώνεται με τοποθέτηση επίπλων ή άλλων αντικειμένων το πλάτος των οδών διαφυγής.

##### **5.4.1.2 Η διατήρηση επικινδύνων χώρων όπως προβλέπονται από μελέτη.**

Απαγορεύεται αποθήκευση εύφλεκτων ή άλλων επικινδύνων υλικών σε θέσεις που δεν επιτρέπεται.

##### **5.4.1.3 Η συντήρηση της σήμανσης πυροδιαφυγής**

##### **5.4.1.4 Η άσκηση εκκένωσης κτιρίου τουλάχιστον μία φορά το χρόνο.**

##### **5.4.1.5 Ο έλεγχος αυτοματοποιημένων στοιχείων πυροπροστασίας**

τουλάχιστον μία φορά το εξάμηνο, π.χ. ανιχνευτές καπνού, αυτόματα λειτουργία θυρών με άνοδο θερμοκρασίας ή ανίχνευση καπνού, αυτόματα λειτουργία κλαπέτων Η/Μ εγκαταστάσεων με άνοδο θερμοκρασίας ή ανίχνευση καπνού.

## **5.5 Καθαριότητα κτιρίου**

### **5.5.1 Καθαριότητα Εξωτερικών Υαλοστασίων**

Αν υπάρχει κίνδυνος πτώσης να ανατίθεται η εργασία σε εξειδικευμένο συνεργείο που θα χρησιμοποιεί κατάλληλο μηχανικό και ατομικό εξοπλισμό (π.χ. καλάθι ανυψωτικού μηχανήματος, ατομικό εξοπλισμό ασφαλείας μπωντριέ, καραμπίνερ)

### **5.5.2 Καθαριότητα Εσωτερικών Υαλοστασίων ή άλλων υψηλά ευρισκομένων Στοιχείων.**

Το προσωπικό που ασχολείται με την καθαριότητα πρέπει να διαθέτει τον κατάλληλο εξοπλισμό (σκάλες ασφαλείας κλπ.)

### **5.5.3 Καθαριότητα Δαπέδων**

Επειδή υπάρχει κίνδυνος ολίσθησης, το προσωπικό πρέπει να φέρει κατάλληλο εξοπλισμό όπως μπότες (γαλότσες) στεγανές και αντιολισθηρές. Επιπλέον απαιτείται κατάλληλη σήμανση για την πρόληψη ατυχήματος διερχομένων ατόμων.

## **5.6 Έλεγχος και συντήρηση κατασκευών**

### **5.6.1 Έλεγχος και Συντήρηση αντιολισθηρών ταινιών σε βαθμίδες κλιμακοστασίων**

ώστε να προληφθεί κάθε ολίσθηση.

### **5.6.2 Έλεγχος και Συντήρηση κιγκλιδωμάτων (κλιμακοστασίων, εξωστών κλπ)**

### **5.6.3 Έλεγχος επενδύσεων, επικαλύψεων, επιστρώσεων για να μη αποκολληθούν**

είτε τμήματα μαρμάρινων ή λίθινων γενικά επιστρώσεων απολήξεων όπως στέψεις στηθαίων, μαρκιζών, είτε τμήματα επενδύσεων όπως μαρμαροεπενδύσεων, μεταλλικών επενδύσεων, επιχρισμάτων κατακόρυφων και οριζοντίων, επενδύσεων με πλακίδια πορσελάνης κλπ.

### **5.6.4 Έλεγχος και αντικατάσταση ραγισμένων ή σπασμένων υαλοστασίων**

ώστε να μη προκαλούνται προβλήματα στην λειτουργία των Η/Μ εγκαταστάσεων και να μην υπάρχει κίνδυνος από πτώση των.

## **5.7 Εργασίες Μετατροπών στο Έργο**

Ειδικά στις περιπτώσεις σημαντικών μετατροπών του έργου ή μέρους αυτού, πρέπει να προετοιμάζεται μελέτη από αρμόδιο μηχανικό ή μηχανικούς. Ως μετατροπή θεωρείται η αλλαγή χρήσης, λειτουργίας, αρχιτεκτονικής διάταξης, Η/Μ εγκαταστάσεων, φέροντος οργανισμού.

Κατά τη μελέτη θα πρέπει :

- Να ληφθεί υπόψη η υφισταμένη κατάσταση
- Να ληφθούν υπόψη οι παραδοχές της υπάρχουσας μελέτης

- Να γίνουν οι αναγκαίες αλλαγές σε όλες τις μελέτες που αφορούν το σύνολο του έργου όπως Η/Μ εγκαταστάσεων, παθητικής πυροπροστασίας, στατική, ΣΑΥ κ.α.

Η μελέτη πρέπει να εγκριθεί αρμοδίως και να εκδοθεί η νόμιμη άδεια. Στη συνέχεια θα πρέπει να εκτελεσθούν με μεγάλη ακρίβεια και σχολαστικότητα οι κατασκευές.

Κατά τη διάρκεια των κατασκευών θα πρέπει να ληφθούν υπόψη όλες οι υποδείξεις του ΣΑΥ.

Εφόσον οι εργασίες αφορούν τμήμα του έργου και δεν διακόπτεται η λειτουργία του υπολοίπου θα πρέπει :

- Να μην επιβαρυνθεί και ενοχληθεί η λειτουργία, κατά το δυνατόν, του κτιρίου
- Να αποφευχθούν θόρυβος, σκόνη, και λοιπά επιβαρυντικά της υγείας των χρηστών του λειτουργούντος τμήματος του κτιρίου, των περιοίκων και των διερχομένων.
- Να εφαρμόζονται όλες οι ισχύουσες διατάξεις που αφορούν θέματα ασφαλείας, υγείας, ησυχίας κλπ.
- Οι έχοντες την ευθύνη των εργασιών να ευρίσκονται σε συνεχή επαφή και συνεργασία με τον κύριο του έργου και την Διευθύνουσα Υπηρεσία για τυχόν απαιτούμενες αλλαγές του χρονοδιαγράμματος των εργασιών, ώστε να διευκολύνεται η λειτουργία του υπολοίπου κτιρίου. Θα πρέπει επιπροσθέτως να εξασφαλίσουν στους χρήστες του λειτουργούντος τμήματος του κτιρίου όλες τις απαραίτητες προϋποθέσεις λειτουργίας (πρόσβαση, σήμανση κλπ).

ΖΩΓΡΑΦΟΥ, ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2016

#### **ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ**

Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ  
ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ & ΔΟΜΗΣΗΣ

#### **ΟΙ ΣΥΝΤΑΞΑΝΤΕΣ**

ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΑ  
Αρχιτέκτων Μηχανικός - ΠΕ4

ΚΑΖΑΝΗ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ  
Τοπογράφος Μηχανικός - ΤΕ5

ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ ΠΕΤΡΟΣ  
Ηλεκτρολόγος Μηχανικός - ΠΕ5

ΞΕΝΙΤΟΥ ΣΤΥΛΙΑΝΗ  
Αρχιτέκτων Μηχανικός - ΠΕ4

